

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Basilij Seleucię de SS. Infantibus, qui fuerunt interfecti ab Herode.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

BASILII SELEVCIAE, DE SANCTIS INFAN-
TIBVS, QVI FVERVNT INTERFECTI AB HERODE,Oratio, quam ex Simeone Metaphraste, 5. suo Tomo in-
ruit Aloysius Lipomanus.

RURSUS senex ego deducor ad stadium orationū. Rur-
sus perindē ac mater, quæ laborauit in multis nutriendis
filijs, imbecillum & egenum vber meæ humilitatis cogor
exprimere ad tantum populum. Et quis est, qui me cogit?
Hic magnus fluuius Euphrates: & idēo pæreo. Potest enim
ex sua inundatione, dicēdi in me aliquā deriuare copiam:
& tantam, quantam potest capere animæ meæ capacitatis.
Sunt enim, ô fratres, pleni quidem melle faui scriptura-
rum, & dulci rore abundē scatent aluci: adēo vt liceat
studiosis, eos absque vllō labore exprimentibus, virtutum
ebrietatem in suis locare animis, quæ est mater temperan-

Decēbr. 28.

Virtutum
ebrietas.

tiæ: ebrietatem, quæ vigilantem seruat obrutum animæ: ebrietatem, quæ lucem ve-
nitatis reponit in animis, qui semper complentur: ebrietatem, quæ non facit amen-
tes, nec eos, qui bibunt, imbecillos reddit ex satiæ: sed membra potiùs corro-
borat, & armis iustitiæ armat aduersus peccatum: ebrietatem, quæ fuit repletus cho-
rus Apostolorum, quandò rore spiritus, qui è cælis fluxerat, in sua lingua accepto,
congregatarum gentium auribus distribuit oris operationem, vniuscuiusque vocem
ad omnium gentium sensus accommodante & adaptante gratia: adēo, vt fluentum
sermonis, quod profunde batur ex labris, fieret familiare omnium auribus, à spiritu
suo transformato in id, quod erat cognatum vocis vniuscuiusque eorum, qui audie-
bant.

Act. 2.

Me autem infantium adhuc vocēs circunsonant, & me eos adhuc videre arbitror,
voce quidem clamantes nihil significante cum stupore, & ad ensium splendorem
coniuentes, & cum timore se ad matris vlnas, tanquàm tutas, inclinantes: deindē
in ipsos sinus subeunt. Videor verò ipsas quoquē videre matres, aliam aliò, per vr-
bem currentes cum illis miserabilibus & dulcibus oneribus, & locum fugæ quæren-
tes: & illam quidem, quæ nec honestum sumpserat tegumentum in vigore malorum:
hanc autem, quæ quod habebat in cursu alieno proiecerat: aliam verò temerè &
contusè comas filio inijcientem, & tali tegumento sperantem se posse infantem suf-
furari: aliam, quæ comprehendebatur ab ijs, qui vehementer persequebantur, &
deindē à cursu desistebat, & timore dirigerat, & flentibus oculis ad gladij fulgorem
adspiciebat, & adspēctum diuidebat, nunc ad stricti ensis impetum, nunc ad filium
qui erat ferendus, & se festinanter opponebat ferri violento motui: & rursus aliam,
quæ ne moueri quidem poterat, & nec parum quidem respirare, cum stupor vinxisset
eius pedes: sed ante suum filium timore perierat, & cum exili ciulatu expectabat per-
cussurum: & iam remissis trementibus manibus, infantē vehementer portabat: quæ
quidem ignorabat ex vlnis lapsurum infantem, casu morte ei allata, præuenisse mor-
tem gladij.

Hypotypos-
is elegans
casorū in-
fantium.

O Herodis insaniam. Quibusnam ex consilij egestate actibus repleuit orbem ter-
ra? Quis erat ille longē infelicissimus, quandò tam acerbam tulit sententiam in eos,
qui eum nulla affecerant iniuria? Omnindē certē speciem induerat regiam, & fastus ac
pompe scenam sibi fixerat: & sedebat in aureo throno, gemmarum collucēte splen-
doribus: & pectora ira dilatans, inuidia cogebatur in arcum: & capulo ensis innire-
batur dextera: & viros sapientia insignes adhibebat in consilium, quorum linguas
mouebat diabolus, illius vrgens interitum: & alia quidem furiosè accipiens: alia au-
tem statuens audire & iudicare, & improbis grauiter annuens consilij, meditatus
est mensem immaturarum segetum. Postquàm autē sæuo decreto illud inhumanum
confirmauit consilium, & totum iam in armis iussit esse exercitum, eumque ferro
munit, cique centuriones & tribunos diuisit, & duces elegit, qui præclare poterant
intelligere, quid oporteret facere in tempore, & optimè sciebant vti armis, huiusmo-
di verò eos est allocutus, nullo pudore affectus eorum, quæ dicebat:

Herodis im-
manis cru-
delitas in
pueros in-
nocentes.

In multos quidem, ô milites, belligerantes, vos fortissimè gessistis, & mcenia tro-
phæorum meis circundidistis finibus. Nunc autem, si vnquàm, maximè oportet vos
ad milites,

Oratio eius
ad milites.

Ccccc 3 magno

LS

qua eos ad
caedem in-
flamat.

Matt 2.

Iubet occi-
di infantes.

Credit in-
sensatus He-
rodes Chri-
stum cū ca-
teris infan-
tibus casu-
rum.

Quid hac
crudelitate
inhumani-
us?

Matrū pu-
gna pro cō-
seruatione
suorum in-
fantium.

Vox in Ra-
ma audita
est, ploratus
& ululatus
multus.

SURIU

gber
Nobis
RVIII
5

magno studio incumbere ad victoriam. Nè sitis pigri & ignaui. Magnum est enim certamen, & ingens periculum. Domi mihi nascitur malum. Latenter aguntur cuniculi ad subruendam mei regni potentiam. Nullus me apertus inuadit inimicus. Puer qui adhuc ignoratur, mihi sceptrum eripit. Scitis Bethleem. In ea intellexi natum esse filium, qui à Deo regni accepit suffragium. Nondum circumagitur tempus duorum annorum, ex quo natus est: & nullus quidem, qui appareat, me terret apparatus: sed timeo Prophetarum voces, quæ de eo extiterunt. Etenim Magi (meministis autem, quando nupèr ad nos venerunt) ex quadam stella, quæ eis apparuerat, renunciârunt se intellexisse ortum pueri, & requisisse Bethleem, ut viderent puerum, & Regem natum, eo, quo par erat, honore afficerent. Ego verò volebam ex eis scire, quinam is esset, ut mihi esset facile & expeditum dissoluere tyrannidem. Sed cum illi, nescio quam de causa, sefellerunt, quæ mihi promiserant, & in suam redierunt regionem, timeo, conturbor, existimo adesse periculum. Deceterò vos intueor: libetate me ab hoc metu. Properate cum armis, omnes hos fines retribis cædis circumsidete: à senibus abstineat ensis: ijs qui iam pubescunt, nullum afferre periculum: aduersus paruos tantum infantes armemini. Omnem primam ætatem demetite miserabiliter. Nullius lachrymæ matris misereamini: meum inimicum scrutemini in sinu vniuscuiusque. In eos, qui ad matrum vbera confugerunt, ferrum trudite, & cædis sanguis misceatur cum lacte. Etiam matres ipsas cum infantibus adactas transfigite, ut iustus ferris, à mollibus corporibus ad illas delapsi. Nullus huius cædis erit vobis accusator. Solùm festinate, instar leonum in ciuitatem irruite. Nulla vos cædis capiat sacietas, donec à vobis existimatur aliquis puer restare. Si nulli quidem non benè, nec tutò fruatur honore Magorum: mihi autem lætam dabitis vitam, & à cura liberam.

Hæc cum illi audissent, & à suis animis omnem amputassent misericordiam, & scelere statuisent alter alterum vincere, cursu ferebantur in ciuitatem, manus armatas extendentes: & in greges vrbs Bethleem irruentes, teneros agnos dilacerabant: & sanguinis fontes omni ex parte emanantes, abundè inquinabant terræ superficiem, & nihil videbatur pereuntibus sufficere ad salutem: Non domus, quæ celare posset eam, quæ subierat: non templum, afferens parricidis aliquam Dei reuerentiam, non spelunca clandestinus ingressus: sed infantes tanquam hostes omni ex parte inuestigabantur, neque latuit vllus eorum gladium, cum vnusquisque, tanquam qui esset ipse Christus, in vnus cuiusque quareretur sanguine. Quæ autem erant audaces matres, opponentes manus aciei gladiatorum, à seipsis quidem feriebantur pro pueris: sed nihil eis proderat: neque aliud efficiebant, quam ut esset eis temporis lógus periculum. Aliæ verò violenter apprehendentes pueros, qui contra trahebantur, quæ membra manibus constrinxerant, ea solùm habentes postea conspectæ sunt, ferro matris diuidens filium, & ijs qui trahebant: & ille quidem, verbi causa, manum, hæc verò crus, illa autem aliquam aliam partem, tanquam totum tenens filium, excurrerat. Multæ autem dum cursu fugerēt, in ea quæ iam iacebant, corpora incidentes, & solo teneros suos foetus allidentes, ense nihil opus habebant ad eorum interitum. Iam verò aliqua stans ante eum, qui erat percussurus, & pro suo filio multum obsecrans, flens sic vociferabatur:

Concede mihi, o miles, eorum quæ à te sunt, ignorationem, & me occide ante filium, & nè matris offendas oculos tam acerbo spectaculo. Est tibi omnino vniquè mater, est etiam vxor, quæ habet filium. Scis quem admodum propter mala filiorum, parentum dilacerantur viscera. Illi autem flebatur quidem animus, & per genas fluebant lachrymæ: Herodis verò seruiens rabiei, verbis adhuc fluentibus, in vniuersis matris infantem occidebat, & supplicationem interrompebat cædis lamentatio. Hisque hæc agentibus, magis fuit iritata insania. In ipsas domos iruebāt, & omnia scrutabantur furētibus & cædem spirantibus oculis, & in excelsos thalamos excurrerāt. Deintè cum sub lecto, aut sub aliquo alio eiusmodi infantem inuenissent latentem, quem solus fletus indicauerat, ex ædibus tanquam lapidem in vicos deuoluebant, iuxta Regis mortem largientes tam impiam. Confusa verò existerat vociferatio, & inualescibat varius sonus luctus: maioribus quidem pueris fratres suos desistentibus: parentibus deplorantibus eos, quos genuerant: matribus autè propter calamitates sonoros euulvas edentibus: senibus verò se nihil vnquam tale vidisse clamantibus, ne in hostium quidè in cursuionibus: conquerentibus omnibus de acerba luce illius dicei.

Cum

Cum finem accepisset præclara hæc expeditio, & dimissus esset exercitus tanquam
 parta insigni victoria, rursus excitata est matrum lamentatio: & cum flendi deinceps
 eis facta esset potestas, vnaquæque sui filij membra, alia alibi colligebat cum lachry-
 mis, & violenter discissa in vnum coniungens, & quod restabat inquirens, & quod in-
 ventum erat sapè amplectens, & totum corpus in sinu imponens, valde clamabat: Hei
 mihi, fili mi, hei mihi, qui nõ ad talè spem nobis satus & productus fueras: Quomodo
 cum tãquam ramus germinãsses, & magna ornatus esses pulchritudine, & bonæ spei
 nobis pulchra prebuisses semina, repètè à meis abscessisti manibus: Exurge parumpèr,
 excute somnum, quem tibi Regis attulit inuidia: me voce imperti iucundissima: ap-
 prehende miseras mammillas eius, quæ te peperit: trahe vbera, quæ olim diligebas:
 fac ut tu pendas à collo matris. taces? quiescis? Heu me miseram, quomodo rursus
 contexam membra, quæ ensis dissecuit immaniter? Quisnam autem vterus mihi fiet
 admittere, ut sis rursus corporatus? Quibusnam verò manibus necessariam tibi ter-
 ram congeram? Quomodo autem à tua me forma separabo? Talibus fletibus com-
 pleta fuerat ciuitas, singulis singulas ad fletum incitantibus, & suã propter mortuos
 filios lamentationem, ad spectus viuentium in dies incitabat. Coronatus autem erat
 Rex tãquam propter erecta trophæa, & se existimabat adeptum esse victoriam, qualem
 nunquam antea: & cum se tãto cædis contaminãsses crimine, & sui imperij tot plan-
 tas excidisset, magnos spiritus conceperat, & de securitate maximam acceperat fidu-
 riam: nesciens homo planè stolidus, quò reciderat illa callida eius machinatio. Quem
 enim quæsiit, non potuit laqueis includere: quos verò, si fuisset adhuc sanæ mentis,
 nolisset sic afficere, malè perdidit, ipse sibi afferens exitium.

Nouus ma-
 trum plan-
 ctus.

Christus autem Dominus vniuersorum, tam sæuo nefariorum scelerum artifice,
 orbem immisit acutissimum, cum innocentium infantium animas reposuisset in si-
 num patris Abrahæ, ipse liberè proficiscitur in Aegyptum, expurgare volens arcem
 impietatis, & qui erat abditus in adytis idolorum errorem, suis radijs aperire, & red-
 dere manifestum ijs, qui iam olim decipiebantur, & diabolo luctum afferre grauissi-
 mum. Nam cum paucos Iudæorum infantes se existimãsses perdidisse propter Chri-
 stum, se illos quidè non aduertit collocasse in pratis, ut pulcherrimis, ita longè tutissi-
 mis, & nihil eos læsisse: se autem iam vidit sua nudatum tyrannide, & priuatum anti-
 quissima potestatis suæ hæreditate: Esaiæ impleta prædictione, quam ipse Christus
 in labris eius posuerat, longo antè tempore talem suum aduentum apertè signifi-
 cans, & per illius linguam clamans: Ecce Dominus sedet super nubem leuem, & ve-
 niens in Aegyptum, & soluentur manufacta Aegypti à facie eius: Eum decet gloria in
 secula seculorum, Amen.

Diuinitis
 punitur fe-
 uissimus in-
 fanticida.

Puer Iesus
 fugit in Ae-
 gyptum.

Esa. 19.

SERMO D. CÆCILII CYPRIANI CARTHA-
 GINENSIS EPISCOPI, DE STELLA, MAGIS, AC
 Innocentium morte. Habetur 3. Tomo operum eius, nunc recens
 opera D. Iacobi Pamelij recognitorum.

ARGUMENTVM.

Primum latissimè prosequitur solemnitate Epiphania historiam & mysteria, dein pro Christo In-
 nocentium martyrium, atque adeo & baptismum sanguinis celebrat: hinc eorum beatitudinem cu-
 mulatam comprobans, quod protomartyres primum in ordine sanctorum locum habeant, & secreto-
 rum confesij diuinorum propinquitate familiarissima, clementiam Dei pro nostris exorent laboribus,
 & nonnullis veniam obtineant immeritis.

NATO in Bethleem Salvatore, audita est in Ephrata eius in terris
 præsentia, & vsque ad sylvas, camposque gentium nouæ huius
 natiuitatis est fama porrecta: in Iudæa à pastoribus & Angelis pri-
 mò sunt hæc gaudia celebrata, nec multò post Arabum fines hu-
 ius rei notitia penetrauit, & incolis Sabba præclari stella luminis
 celeste numen nouis splendoribus indicauit. Erant in illis regioni-
 bus viri syderum inspectionibus assueti, qui arte mathematica vim
 dicuntur que nouerant planetarum: qui ex elementorum natura rationem tempo-
 rum metientes, astrorum ministeria certis experimentis proprijs didicerant effecti-
 bus

Stella quæ
 apparuit,
 gætibus na-
 tuitatem
 Christi in-
 dicauit.